

Iwona Sójkowska

Stowarzyszenie EBIB

iwona.sojkowska@ebib.pl

Nowe technologie dla bibliotekarzy i czytelników: felieton

Bieżący, kwietniowy numer ma dla nas bibliotekarzy szczególne znaczenie. Z uwagi na okoliczności mamy więcej czasu na lekturę, więcej czasu na refleksję, ale przede wszystkim powinniśmy znaleźć czas na optymistyczne spojrzenie w przyszłość. Mimo iż chwilowo nie widzimy naszych czytelników, to właśnie teraz możemy przekonać się, czy zrobiliśmy wszystko, by pozostać z nimi w kontakcie i zabezpieczyć ich potrzeby. A jeśli nie? Jeśli dostrzegamy słabe strony naszej działalności? Możemy rozpocząć proces doskonalenia. I nieważne, jaką bibliotekę reprezentujemy...

Subiektywną diagnozę lokalną w dużym stopniu będziemy mogli skonfrontować z ofertą usług bibliotecznych, którą w bardzo ciekawy a jednocześnie merytoryczny sposób, przygotowali dla nas sponsorzy niniejszego numeru. Należą do nich firmy: MOL, H+H Software GmbH, ARFIDO oraz Aleph Polska.

Naszą wędrowkę po technologii dla bibliotekarzy i czytelników rozpoczniemy od Biblioteki Miejskiej w Łodzi, która od 2018 r. jest jedną instytucją reprezentowaną w terenie przez kilkadziesiąt filii. Przy czym słowo „jedna” jest tu kluczowe. Dzięki realizacji projektu „Łódzka Karta Biblioteczna” mieszkańcy Łodzi posługują się jedną kartą biblioteczną i jednym kontem czytelnika w zintegrowanym systemie bibliotecznym PATRON firmy MOL, a bibliotekarze mogą zdalnie obsłużyć wiele ich potrzeb czytelnich. I choć zintegrowany katalog, możliwość wypożyczenia i zwrotu w dowolnej filii ma chwilowo mniejsze znaczenie, to zdalny kontakt z biblioteką i aktywacja konta dzięki zintegrowanemu systemowi bibliotecznemu zyskuje już miano priorytetowej usługi umożliwiającej niemal nieograniczony dostęp do legalnych e-booków. A wiem o czym piszę, bo właśnie takie sprawy w ostatnim czasie załatwiłam zdalnie i od ręki. Tym bardziej warto zapoznać się z artykułem Marcina Mystkowskiego *LMS PATRON w Bibliotece Miejskiej w Łodzi*, w którym autor przybliżył nie tylko proces wdrożenia systemu bibliotecznego, ale także samą bibliotekę, która obecnie z niego korzysta. Nie jest to pierwsze wdrożenie systemu PATRON firmy MOL Sp. z o.o., ale skala przedsięwzięcia i jego przebieg imponują.

Zarządzanie udostępnianiem zbiorów elektronicznych z zachowaniem zapisów umów licencyjnych umożliwia oprogramowanie HAN firmy H+H Software GmbH, które w sposób merytoryczny przybliżył Aribert Zbigniew Szarejko w artykule *HAN – Likwidujemy bariery dostępu do źródeł elektronicznych, zachowajmy kontrolę!* Te biblioteki, które już z oprogramowania korzystają, mogą zweryfikować wdrożone u siebie funkcjonalności z aktualną ofertą. Pozostałe instytucje mogą poznać możliwości HAN-a i planując doskonalenie swojej działalności, poważnie pomyśleć o ofercie, nie byle jakiej, bo sprawdzonej przez wiele instytucji w Polsce i za granicą. Na uwagę zasługuje elastyczność konfiguracji HAN-a przejawiająca się prostotą korzystania przez czytelnika z jednoczesnym zapewnieniem bibliotekarzom zaawansowanego zarządzania dostępem do elektronicznych kolekcji, ale o tym więcej w artykule.

Kolejna usługa zwiększająca dostępność do zbiorów, tym razem drukowanych, to książkomat. Autorka – Patrycja Głuch w artykule *Książkomat / Skrytkomat / Laptomat – wyższy wymiar otwartości* zwraca też uwagę na inne zasoby, które mogą być udostępniane za pomocą urządzenia, co ma już miejsce w zagranicznych bibliotekach. Firma ARFIDO Sp. z o.o. obsługuje biblioteki różnych typów, a urządzenia współpracują niemal z wszystkimi systemami bibliotecznymi. Czytelnicy już je pokochali, tak jak wszyscy zakochaliśmy się w paczkomatach, z tą różnicą, że książkomat otwiera nam dostęp do zasobów, na których pozyskanie mamy mniej czasu w zderzeniu z codziennym rytmem naszych obowiązków. Dzięki książkomatowi potrzeby czytelnicze możemy zaspokoić, dostarczając literaturę w dowolnym czasie, niezależnie od godzin pracy biblioteki. Jak napisała autorka: *technologia wspiera pracę bibliotekarzy i przybliża czytelnika w stronę książki*.

Obie usługi (HAN, książkomat) powinny być już standardem w polskich bibliotekach. Standardem, który będziemy udoskonalać w oparciu o oczekiwania naszych czytelników oraz we współpracy z przyjaźnie funkcjonującymi firmami.

Kwietniowy numer zamyka niezwykle ważny artykuł nt. chmurowego zarządzania biblioteką i nie tylko biblioteką. Maciej Dziubecki przybliży *Innowacyjne kierunki rozwoju platform usług bibliotecznych*, wskazując trendy w rozwoju chmurowych platform usług bibliotecznych. Innowacyjność firmy Ex Libris dostępna już w bibliotekach zagranicznych ma szansę udoskonalić także polskie biblioteki. Produkty i usługi oferowane przez Aleph Polska dedykowane dużym instytucjom, np. bibliotekom uczelnianym, integrują wiele systemów obsługujących uczelnie, poprawiając nie tylko jakość usług typowo bibliotecznych, ale także spójne zarządzanie nauką i dydaktyką w uczelni oraz warsztatem zasobów, jaki dostarcza biblioteka. Dla bibliotekarzy akademickich – lektura obowiązkowa.

Drodzy Czytelnicy – nasze biblioteki muszą się rozwijać, żeby nadal zapewniać społeczeństwu bezpłatny dostęp do kultury, edukacji i nauki. A obecna sytuacja na całym świecie jeszcze bardziej mobilizuje nas do planowania i wdrażania nowoczesnych rozwiązań. I choć pojedynczy numer „Biuletynu EBIB” nie rozwiąże problemu standardów technologicznych czy innowacyjnego myślenia w naszych bibliotekach, to mam nadzieję, że choć nakreśli najbardziej pilne technologiczne potrzeby, które uda nam się w niedługim czasie z sukcesem wdrożyć, ku satysfakcji i czytelników, i bibliotekarzy.

Kieruję serdeczne podziękowania do autorów, gdyż bez nich nie byłoby numeru sponsorowanego. Dzięki wsparciu firm: MOL, H+H Software GmbH, ARFIDO i Aleph Polska redakcja „Biuletynu EBIB” może optymistycznie planować dalszą działalność.

Czytelnikom życzę przyjemnej lektury, twórczej refleksji i planowania przyszłości swoich bibliotek wspólnie z firmami, które reprezentują autorzy artykułów.

Z wiosennym pozdrowieniem,
Iwona Sójkowska